

**EUROPOS TARYBA
EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMAS**

ANTRASIS SKYRIUS

BYLA NORKŪNAS prieš LIETUVĄ

(Pareiškimo Nr. 302/05)

SPRENDIMAS

STRASBŪRAS

2009 m. sausio 20 d.

Šis sprendimas taps galutiniu Konvencijos 44 straipsnio 2 dalyje išdėstytomis aplinkybėmis. Jame gali būti daromi redakcinio pobūdžio pataisymai.

Byloje Norkūnas prieš Lietuvą,

Europos žmogaus teisių teismas (Antrasis skyrius), posėdžiaujant kolegijai, sudarytai iš:

pirmininkės Françoise Tulkens,

teisėjų Ireneu Cabral Barreto,

Vladimiro Zagrebelsky,

Danutės Jočienės,

Dragoljub Popović,

András Sajó,

Işıl Karakaş,

ir *skyriaus kanclerės* Sally Dollé,

po svarstymo uždaramame posėdyje 2008 m. gruodžio 16 d.

skelbia tą dieną priimtą sprendimą:

PROCESAS

1. Bylą prieš Lietuvos Respubliką pradėjo Lietuvos Respublikos pilietis Viktoras Norkūnas (pareiškėjas), kuris Teismui pateikė pareiškimą (Nr. 302/05) pagal Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (Konvencija) 34 straipsnį.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybei (Vyriausybė) atstovavo jos atstovė E. Baltutytė.

3. 2006 m. gruodžio 5 d. Teismas nusprendė pareiškimą perduoti Vyriausybei. Taip pat buvo nutarta iš karto spręsti dėl pareiškimo priimtimumo ir dėl jo esmės (29 straipsnio 3 dalis).

FAKTAI

I. BYLOS APLINKYBĖS

1997 m. gruodžio 22 d. pareiškėjui, kuris buvo banko darbuotojas, buvo pareikšti kaltinimai dėl sukčiavimo ir klastojimo. Buvo įtariama, kad jis kartu su kitais keturiais kaltinamaisiais neteisėtai išdavė kelias banko paskolas.

2003 m. spalio 10 d. Vilniaus miesto 2 apylinkės teismas pripažino pareiškėją kaltu dėl sukčiavimo. Taip pat buvo nustatyta, kad dėl jam pareikšto kaltinimo klastojimu yra suėjęs patraukimo baudžiamojon atsakomybėn senaties terminas.

2004 m. vasario 12 d. Vilniaus apygardos teismas nuosprendį paliko nepakeistą.

2004 m. liepos 15 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas pareiškėjo kasacinį skundą atmetė.

4. Pareiškėjas gimė 1966 m. ir gyvena Vilniuje.

5. 1995 m. birželio 23 d. iškelta baudžiamoji byla dėl galimo komercinio banko „Aurabankas“ turto iššvaistymo.

6. 1996 m. sausio 5 d. bankas pareiškė civilinį ieškinį pareiškėjui dėl skolos grąžinimo. Ieškinys buvo prijungtas kaip nagrinėtinas baudžiamajoje byloje.

7. 1997 m. sausio 16 d. pareiškėjas buvo apklaustas kaip liudytojas pirmiau minėtoje baudžiamajoje byloje.

8. 1997 m. sausio 20 d. ikiteisminio tyrimo institucijos nutarė areštuoti pareiškėjo banko sąskaitas. 1997 m. vasario 4 d. nutarta areštuoti pareiškėjo butą Vilniuje, o 1997 m. vasario 5 d. – jo automobilį.

9. 1999 m. gruodžio 17 d. pareiškėjas buvo dar kartą apklaustas kaip liudytojas pirmiau minėtoje baudžiamajoje byloje.

10. 2000 m. kovo 31 d. pareiškėjui buvo pareikšti kaltinimai dėl sukčiavimo stambiu mastu pasisavinant pinigus pagal suklastotas valiutos keitimo sutartis. Tą pačią dieną pareiškėjas buvo apklaustas kaip kaltinamasis ir jam buvo paskirta kardomoji priemonė – rašytinis pasižadėjimas neišvykti.

11. 2000 m. gruodžio 1 d. patvirtinus kaltinamąją išvadą byla buvo perduota teismui nagrinėjimui Vilniaus miesto 1 apylinkės teismui. Pagal teisingumo taisykles pareiškėjo baudžiamoji byla buvo perduota Vilniaus miesto 2 apylinkės teismui. Pareiškėjas teisėjo 2000 m. gruodžio 12 d. nutarimu buvo atiduotas teismui.

12. Nuo 2001 sausio 22 d. iki 2002 m. birželio 28 d. bylos nagrinėjimas buvo atidedamas 13 kartų, atsižvelgiant į tai, kad teismo posėdžius neatvykdavo kai kurie liudytojai ar teisiai arba dėl kai kurių byloje dalyvaujančių asmenų ligos.

13. Nenustatytą dieną vieno iš teisiųjų J. P. advokatas paprašė teismą skirti medicininę ekspertizę, siekiant nustatyti, ar J. P. galėtų atlikti laisvės atėmimo bausmę, jeigu būtų ja nuteistas. 2002 m. birželio 28 d. Vilniaus miesto 2 apylinkės teismas nutarė skirti medicininę ekspertizę tam tikslui.

14. 2002 m. rugsėjo 12 d. Teismo medicinos instituto darbuotojai informavo Vilniaus miesto 2 apylinkės teismą, kad dėl didelio darbo krūvio ir ekspertų trūkumo atlikti ekspertizę byloje užims daugiau laiko. Bylą nagrinėjantis teismas buvo informuotas, kad ekspertizę yra planuojama užbaigti iki 2002 m. spalio 21 d. Teismas bylos nagrinėjimą atidėjo iki 2002 m. lapkričio 5 d.

15. Iš 18 teismo posėdžių, įvykusių nuo 2002 m. lapkričio 5 d. iki 2003 m. spalio 10 d., 3 buvo atidėti dėl to, kad neatvyko pareiškėjas (du kartus dėl medicininių priežasčių), kiti byloje dalyvaujantys asmenys buvo atvykę. Likusieji teismo posėdžiai buvo atidėti dėl kitų teisiųjų ir jų gynėjų neatvykimo.

16. 2003 m. spalio 10 d. Vilniaus miesto 2 apylinkės teismas pareiškėją pripažino kaltu ir nuteisė už sukčiavimą. Taip pat buvo nustatyta, kad yra suėjusi patraukimo baudžiamojon atsakomybėn senatis dėl kaltinimo klastojimu. Pareiškėjas buvo nuteistas 1 metams laisvės atėmimo. Teismas taip pat patenkino banko civilinį ieškinį.

17. Vilniaus apygardos teismas 2004 m. vasario 12 d. paliko nuosprendį nepakeistą.

18. Aukščiausiasis Teismas 2004 m. liepos 15 d. atmetė pareiškėjo kasacinį skundą.

II. BYLAI REIKŠMINGA NACIONALINĖ TEISĖ IR PRAKTIKA

19. Konstitucijos 30 straipsnyje nustatyta:

“Asmuo, kurio konstitucinės teisės ar laisvės pažeidžiamos, turi teisę kreiptis į teismą.”

20. Iki 2001 m. liepos 1 d. galiojusiame Civiliniame kodekse buvo nustatyta:

„483 straipsnis. Bendrieji atsakomybės už žalos padarymą pagrindai

Žalą, padarytą fizinio asmens asmenybei ar turtui ... turi atlyginti ją padariusis asmuo pilnutinai, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymų numatytus atvejus.

Padariusis žalą asmuo atleidžiamas nuo jos atlyginimo, jeigu įrodo, kad žala padaryta ne dėl jo kaltės.

Žala, padaryta teisėtais veiksmais, turi būti atlyginama tik įstatymo numatytais atvejais ... “

21. Naujojo Civilinio kodekso (kuris įsigaliojo 2001 m. liepos 1 d.) 6.272 straipsnio 1 dalyje numatoma teisė pareikšti civilinį ieškinį dėl turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl ikiteisminio tyrimo pareigūnų ar teismo neteisėtų veiksmų baudžiamojame byloje, atlyginimo. Nuostata numato žalos atlyginimą už neteisėtą nuteisimą, neteisėtą sulaikymą ar suėmimą, neteisėtą procesinės prievartos priemonių pritaikymą ar neteisėto administracinės nuobaudos paskyrimą. Vadovaujantis nacionalinių teismų dabartine praktika, ši nuostata taip pat leidžia reikalauti žalos atlyginimo dėl per ilgos baudžiamojame proceso trukmės.

22. 2006 m. rugpjūčio 19 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimas nustato:

“...asmuo pagal Konstituciją turi teisę reikalauti neteisėtais valstybės institucijų, pareigūnų veiksmais padarytos žalos atlyginimo ir tada, kai atitinkamas žalos atlyginimo atvejis jokiame įstatyme nėra nurodytas, o teismai, pagal savo kompetenciją sprendžiantys tokias bylas, turi ... įgaliojimus atitinkamą žalos atlyginimą priteisti, tiesiogiai taikydami Konstituciją ... bendruosius teisės principus, vadovaudamiesi *inter alia* protingumo principu ir kt.”

23. Bylai reikšmingas 2003 m. gegužės 1 d. įsigaliojusio Baudžiamojo kodekso straipsnis nustato:

„**182 straipsnis.** Sukčiavimas

2. Tas, kas apgaule savo ar kitų naudai įgijo didelės vertės svetimą turtą ar turtinę teisę ... baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.“

TEISĖ

I. DĖL KONVENCIJOS 6 STRAIPSNIO 1 DALIES PAŽEIDIMO

24. Pareiškėjas skundėsi, kad baudžiamosios bylos nagrinėjimo trukmė pažeidė Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje numatytą “įmanomai trumpiausio laiko” reikalavimą, kuris, kiek tai reikšminga bylai, numato:

„Kai yra sprendžiamas tam tikro asmens ... jam pareikšto kokio nors baudžiamojo kaltinimo klausimas, toks asmuo turi teisę, kad bylą ... per įmanomai trumpiausią laiką ... išnagrinėtų ... teismas...“

A. Priimtinas

25. Vyriausybė teigė, kad pareiškėjas turėjo pareikšti civilinį ieškinį dėl žalos atlyginimo bendrosios kompetencijos teisme pagal Civilinio kodekso, galiojusio iki 2001 m. liepos 1 d., 483 straipsnį. Remdamasi Konstitucinio Teismo 2006 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu, Vyriausybė taip pat tvirtino, kad net ir preziumuojant, jog konkretus teisės gynimo būdas nebuvo numatytas jokiame įstatyme, pareiškėjas galėjo reikalauti atlyginti žalą tiesiogiai remdamasis Konstitucija ar bendraisiais teisės principais.

26. Toliau Vyriausybė tvirtino, kad pareiškėjas turėjo kreiptis į vidaus teismus dėl žalos atlyginimo už per ilgą baudžiamojo proceso trukmę pagal Civilinio kodekso, įsigaliojusio nuo 2001 m. liepos 1 d., 6.272 straipsnį. Šiuo požiūriu Vyriausybė pateikė Aukščiausiojo Teismo 2007 m. vasario 6 d. nutartį, kuria asmeniui buvo priteistas žalos atlyginimas pagal šią nuostatą už pernelyg ilgą baudžiamojo proceso, prasidėjusio 1998 m. ir nutraukto 2004 m., trukmę. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas nagrinėjamoje byloje tokio ieškinio nepareiškė, jo skundas dėl bylos nagrinėjimo trukmės turi būti atmestas dėl vidaus teisinės gynybos priemonių nepanaudojimo pagal Konvencijos 35 straipsnio 1 ir 4 dalis.

27. Pareiškėjas ginčijo Vyriausybės argumentus, teigdamas, kad nebuvo tinkamos priemonės, kurią jis būtų turėjęs panaudoti dėl jo skundo pagal Konvenciją dėl per ilgos bylos nagrinėjimo trukmės.

28. Teismas kartoja, kad Teismo skundų sistema yra tik papildanti nacionalines žmogaus teisių apsaugos sistemas. Šis subsidiarus pobūdis yra atspindėtas Konvencijos 13 straipsnyje ir 35 straipsnio 1 dalyje. 35 straipsnio 1 dalies taisyklė yra grindžiama 13 straipsnyje įtvirtinta prielaida (su kuria ji yra glaudžiai susijusi), kad egzistuoja veiksminga vidaus teisinės gynybos priemonė, kuri būtų asmeniui prieinama dėl tariamų jo Konvencijoje garantuojamų teisių pažeidimų. Nepaisant to, vienintelės priemonės, kurios turi būti panaudotos pagal Konvencijos 35 straipsnio 1 dalį, yra tos, kurios susijusios su galimais pažeidimais ir tuo pat metu yra prieinamos ir

pakankamos. Šių priemonių egzistavimas turi būti pakankamai aiškus ne tik teoriškai, bet ir praktiškai (žr. *Baškienė prieš Lietuvą*, Nr. 11529/04, §§ 63-64, 2007 m. liepos 24 d.).

29. Dėl Vyriausybės argumento, kad pareiškėjas galėjo pareikšti ieškinį remdamasis iki 2001 m. liepos 1 d. galiojusio Civilinio kodekso 483 straipsniu ir bendraisiais teisės bei Konstitucijos principais, Teismas nusprendė, kad jam nepateikta patikimų įrodymų, kurie patvirtintų, kad tokią priemonę būtų galima pagrįstai laikyti perspektyvia, ypač iki Konstitucinio Teismo 2006 m. rugpjūčio 19 d. nutarimo priėmimo (žr. *Gečas prieš Lietuvą*, Nr. 418/04, § 51, 2007 m. liepos 17 d. ir, mutatis mutandis, *Četvertakas prieš Lietuvą*, Nr. 16013/02, § 30, 2009 m. sausio 20 d., dar neįsigaliojęs).

30. Teismas taip pat pažymi, kad panašiomis aplinkybėmis jis jau yra nusprendęs, jog galimybė reikalauti žalos atlyginimo dėl pernelyg ilgo proceso pagal Civilinio kodekso 6.272 straipsnį šio pareiškimo pateikimo metu nebuvo įgavusi pakankamo teisinio aiškumo, kad būtų galima reikalauti jos panaudojimo pagal Konvencijos 35 straipsnio 1 dalį (žr. *Gečas prieš Lietuvą*, Nr. 418/04, §§ 45-50). Teismas nemato jokios priežasties nukrypti nuo šios išvados nagrinėjamoje byloje. Teismas toliau pastebi, kad kaip tinkamu vidaus teismų praktikos pavyzdžiu dėl Civilinio kodekso 6.272 straipsnio Vyriausybė rėmėsi Aukščiausiojo Teismo 2007 m. vasario 6 d. nutartimi. Tačiau nagrinėjamos aplinkybės šioje byloje yra įvykusios gerokai anksčiau – baudžiamosios bylos nagrinėjimas truko nuo 1997 m. iki 2004 m. (žr. 36 paragrafą toliau), o pareiškimas Teismui buvo pateiktas 2004 m. gruodžio 14 d. Todėl nėra požymių, kad tokia priemonė pareiškėjui buvo prieinama bylai reikšmingu laikotarpiu. Darytina išvada, kad ši pareiškimo dalis negali būti atmesta dėl vidaus teisinės gynybos priemonių nepanaudojimo.

31. Toliau Teismas pažymi, kad šis skundas nėra aiškiai nepagrįstas, vadovaujantis Konvencijos 35 straipsnio 3 dalimi. Taip pat jis nėra nepriimtinas dėl kokio nors kito pagrindo. Taigi pareiškimas turi būti paskelbtas priimtinu.

B. Bylos esmė

32. Vyriausybė teigė, kad nutartys areštuoti turtą praktikoje niekada nebuvo įvykdytos. Todėl pareiškėjo padėtis neigiamai buvo paveikta tik nuo 2000 m. kovo 31 d., kai jam buvo pareikšti kaltinimai, jis buvo apklaustas kaip kaltinamasis ir jam buvo paskirta kardomoji priemonė – rašytinis pasižadėjimas neišvykti. Taigi Vyriausybė tvirtino, kad laikotarpis, kuris turi būti įvertintas, prasidėjo 2000 m. kovo 31 d.

33. Toliau Vyriausybė teigė, kad atsižvelgiant į tai, kad padaryti nusikaltimai buvo ekonominio-finansinio pobūdžio ir į kaltinamųjų skaičių, byla buvo sudėtinga. Vyriausybės manymu, pareiškėjas neįtakėjo bylos vilkinimo ikiteisminio tyrimo metu. Vis dėlto Vyriausybė manė, kad iki pareiškėjui pradėdant atlikti jam paskirtą bausmę - 2004 m. liepos 7 d., jo padėtis nebuvo neproporcingai apsunkintanes vienintelė jam paskirta kardomoji priemonė buvo rašytinis pasižadėjimas neišvykti. Dėl teismo bylos nagrinėjimo Vyriausybė teigė, kad nebuvo jokio bylos vilkinimo, priskirtino teismams. Teismo posėdžiai buvo atidėti 26 kartus dėl kitų teisiųjų, jų gynėjų ir liudytojų neatvykimo į teismą. Toliau ji pažymėjo, kad bylos nagrinėjimą pirmosios instancijos teisme apsunkino tai, kad vienas iš teisiųjų sirgo psichine liga ir dėl to buvo būtina daug kartų bylą atidėti. Iš to, kas išdėstyta, Vyriausybė padarė išvadą, kad teisė į bylos išnagrinėjimą per “įmanomai trumpiausią laiką”, suteikta Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje, nebuvo pažeista.

34. Pareiškėjas nesutiko, teigdamas, kad byla nebuvo sudėtinga ir kad valdžios institucijų pastangos šaukiant teisiuosius ir liudytojus nebuvo pakankamos, kad atleistų valstybę nuo jos įsipareigojimo gerbti įmanomai trumpiausio laiko reikalavimą. Jo bylos nagrinėjimo trukmė buvo pernelyg ilga.

35. Teismas pakartoja, kad baudžiamosiose bylose “įmanomai trumpaisias laikas”, numatytas 6 straipsnio 1 dalyje, prasideda nuo tada, kai asmeniui pareiškiamas “baudžiamasis kaltinimas”; tai

gali įvykti ir prieš bylos perdavimą teismui. “Kaltinimas” gali būti apibrėžiamas kaip komitetinių institucijų oficialus pranešimas asmeniui apie įtarimą, kad jis yra padaręs nusikalstamą veiką, pagal šį apibrėžimą taip pat turi būti atliekamas testas, ar įtariamojo padėtis buvo paveikta iš esmės (žr. *Eckle prieš Vokietiją*, 1982 m. liepos 15 d., 73 §, Series A Nr. 51).

36. Teismas primena, kad 1997 m. sausio 16 d. pareiškėjas buvo apklaustas kaip liudytojas baudžiamojoje byloje dėl galimo komercinio banko turto iššvaistymo. 1997 m. sausio 20 d. ikiteisminio tyrimo institucijos priėmė nutarimą areštuoti pareiškėjo banko sąskaitas. Byloje nėra duomenų apie tai, kad pirmiau minėtas nutarimas ar vėlesni nutarimai areštuoti pareiškėjo butą ir automobilį nebuvo įgyvendinti praktiškai. Dėl šios priežasties Teismas mano, kad 1997 m. sausio 20 d. pareiškėjo padėtis jau buvo paveikta buvo paveikta tiek, kad tai prilygo “kaltinimui” Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies požiūriu, ir kad laikotarpis, kuris turi būti įvertintas, prasidėjo tą dieną (žr. *Šleževičius prieš Lietuvą*, Nr. 55479/00, 26 §, 2001 m. lapkričio 13 d.). Baudžiamasis procesas baigėsi Aukščiausiam teismui priėmus 2004 m. birželio 15 d. nutartį. Taigi jis truko beveik 7 metus ir 5 mėnesius (7 metus, 4 mėnesius ir 26 dienas) trijų instancijų teismuose.

37. Teismas proceso trukmės pagrįstumą vertins atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes ir į Teismo praktikoje suformuluotus kriterijus, konkrečiai į bylos sudėtingumą ir pareiškėjo bei valdžios institucijų elgesį tiriant bylą. Galiausiai bus atsižvelgta ir į tai, kas byloje grėsė pareiškėjui (žr. tarp daugelio kitų bylų *Philis prieš Graikiją* (Nr. 2), 1997 m. birželio 27 d., 35 §, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-IV, ir *Portington prieš Graikiją*, 1998 m. rugsėjo 23 d., 21 §, *Reports* 1998-VI).

38. Teismas byloje, kuriose keliami panašūs klausimai į nagrinėjamame šiame pareiškime, dažnai yra nustatęs Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimus (žr. *Mattocchia prieš Italiją*, Nr. 23969/94, 75-81 §§, ECHR 2000-IX, ir *Kangasluoma prieš Suomiją*, Nr. 48339/99, 29-36 §§, 2004 m. sausio 20 d.).

39. Taikydamas šiuos principus nagrinėjamoje byloje, Teismas mano, kad procesas gali būti laikomas sudėtingu, atsižvelgiant, inter alia, į byloje dalyvaujančių asmenų skaičių, vieno iš teisiųjų ligą, taip pat į pareiškėjo padarytų nusikaltimų finansinį pobūdį. Be to, kai kurie vilkinimai byloje negali būti priskirti vien valdžios institucijoms, atsižvelgiant į tai, kad kai kurie byloje dalyvaujantys asmenys neatvykdavo į teismo posėdžius ir buvo būtina skirti medicininę ekspertizę (žr. 12-15 paragrafus pirmiau).

40. Nepaisant to, vertindamas valdžios institucijų elgesį, Teismas pažymi, kad nuo pareiškėjo banko sąskaitų ir turto areštavimo iki kaltinimų jam pareiškimo praėjo treji metai (žr. 8 ir 10 paragrafus pirmiau). Teismas taip pat pastebi, kad ikiteisminis tyrimas ir procesas pirmosios instancijos teisme truko beveik 6 metus ir 9 mėnesius. Kaip teigė Vyriausybė, joks žymus bylos vilkinimas nepriskirtinas pačiam pareiškėjui ikiteisminio tyrimo metu. Taip pat nelaikytina, kad pareiškėjas būtų prisidėjęs prie baudžiamojo proceso trukmės nagrinėjant bylą teisme (žr. 15 paragrafą pirmiau). Teismas taip pat atsižvelgia į tai, kad ekspertai ilgiau nei 4 mėnesius užtruko pateikdami medicininės ekspertizės aktą dėl darbuotojų trūkumo (žr. 13-14 paragrafus pirmiau).

41. To, kas išdėstyta pirmiau, pakanka, kad Teismas galėtų padaryti išvadą, jog bendra ginčijamo baudžiamojo proceso trukmė viršijo „įmanomai trumpiausio laiko“ reikalavimą. Taigi buvo pažeista Konvencijos 6 straipsnio 1 dalis.

II. DĖL KITŲ TARIAMŲ KONVENCIJOS PAŽEIDIMŲ

42. Pareiškėjas taip pat skundėsi, kad jis buvo įkalintas dėl skolos. Jis rėmėsi 4 Protokolo 1 straipsniu, kuriame nustatyta:

„Niekam negali būti atimta laisvė vien dėl to, kad jis neįstengia įvykdyti kokios nors sutartinės prievolės.“

43. Teismas pakartoja, kad nagrinėjamoje byloje pareiškėjas buvo nuteistas dėl sukčiavimo, kuris pagal vidaus teisę yra laikomas nusikalstama veika, už ką jis ir buvo įkalintas. Darytina išvada, kad pareiškėjo skundas nėra susijęs su įkalinimu dėl to, kad jis neįstengė įvykdyti kokios nors sutartinės prievolės. Vis dėlto Vadinasi, šis skundas yra nesuderinamas *ratione materiae* Konvencijos 35 straipsnio 3 dalies požiūriu ir turi būti atmestas pagal jos 35 straipsnio 1 ir 4 dalis.

III. KONVENCIJOS 41 STRAIPSNIO TAIKYMAS

44. Konvencijos 41 straipsnis numato:

„Jeigu Teismas nustato Konvencijos ar jos protokolų pažeidimą ir jeigu Aukštosios Susitariančiosios Šalies įstatymai leidžia tik iš dalies atlyginti pažeidimu padarytą žalą, tai prirėikus Teismas gali priteisti nukentėjusiajai šaliai teisingą atlyginimą.“

A. Žala

45. Pareiškėjas reikalavo 40 000 eurų turtinės žalos už tai, kad dėl Konvencijos pažeidimų neteko darbo. Jis taip pat reikalavo 10 000 eurų neturtinės žalos.

46. Vyriausybė laikė šiuos reikalavimus nepagrįstais.

47. Teismas mano, kad tarp nustatyto pažeidimo pagal 6 straipsnį ir nurodytos turtinės žalos nėra priežastinio ryšio (žr. *Simonavičius prieš Lietuvą*, Nr. 37415/02, 51 §, 2006 m. birželio 27 d.). Taigi nėra pagrindo priteisti pareiškėjui kokią nors sumą pagal šį punktą.

48. Tačiau Teismas mano, kad pareiškėjas dėl pernelyg ilgos jo baudžiamojo proceso trukmės patyrė tam tikros neturtinės žalos, kurią nepakankamai atlygina pažeidimo pripažinimas (*loc. cit.* 52 §). Vadovaudamasis teisingumo pagrindais, Teismas pagal šį punktą pareiškėjui priteisia 2000 eurų.

B. Kaštai ir išlaidos

49. Pareiškėjas taip pat reikalavo 6500 litų (apie 1880 eurų) bylinėjimo išlaidoms ir kaštams vidaus teismuose ir Teisme padengti. Pagrįsdamas šį savo reikalavimą, pareiškėjas pateikė mokėjimo dokumentus 2500 litų (apie 725 eurų) sumai, kuri buvo sumokėta už jo teisinį atstovavimą.

50. Vyriausybė ginčijo šios reikalavimus kaip nepagrįstus.

51. Pagal Teismo praktiką pareiškėjas turi teisę į kaštų ir išlaidų atlyginimą tik tuo atveju, jei įrodo, kad jie buvo realiai patirti, būtini ir protingo dydžio. Šioje byloje Teismas, atsiželdamas į jam pateiktus dokumentus ir pirmiau minėtus kriterijus, mano esant protinga priteisti pareiškėjui 725 eurų sumą pagal šį punktą.

C. Palūkanos įsipareigojimų nevykdymo atveju

52. Teismas mano, kad palūkanos įsipareigojimų nevykdymo atveju turi būti skaičiuojamos pagal ribinę Europos Centrinio banko skolinimo normą, pridedant 3 proc.

DĖL ŠIŲ PRIEŽASČIŲ TEISMAS VIENBALSIAI

1. *Skelbia* pareiškėjo skundą dėl per ilgos baudžiamojo proceso trukmės priimtina, o likusią pareiškimo dalį – nepriimtina;

2. *Nusprendžia*, kad buvo pažeista Konvencijos 6 straipsnio 1 dalis;

3. *Nusprendžia*

(a) kad atsakovė valstybė per tris mėnesius nuo datos, kai šis sprendimas taps galutiniu pagal Konvencijos 44 straipsnio 2 dalį, turi sumokėti pareiškėjui šias sumas, kurios turi būti konvertuojamos į atsakovės valstybės valiutą pagal sprendimo įvykdymo dienos kursą:

(i) 2000 (du tūkstančius) eurų ir bet kokį mokestį, kuris gali būti taikomas neturtinei žalai atlyginti, ir

(ii) 725 (septynis šimtus dvidešimt penkis) eurus kaštams ir išlaidoms padengti ir bet kokį mokestį, kuris gali būti taikomas šiam pareiškėjui;

(b) kad už visą uždelstą laiką, pasibaigus anksčiau minėtam trijų mėnesių terminui ir iki sprendimo įvykdymo dienos, nuo anksčiau minėtų sumų turės būti mokamos paprastosios palūkanos pagal ribinę Europos Centrinio Banko skolinimo normą, pridedant 3 proc;

4. *Atmeta* kitus pareiškėjo reikalavimus dėl teisingo atlyginimo.

Surašyta anglų kalba ir paskelbta raštu 2009 m. sausio 20 d., vadovaujantis Teismo reglamento 77 straipsnio 2 ir 3 dalimis.

Sally Dollé

Françoise Tulkens

Kanclerė

Pirmininkė